

2011-09-01

Till Saco

Remissvar: Studiemedel för gränslös kunskap (SOU 2011:26)

Sveriges Tandläkarförbund har tagit del av utredningen *Studiemedel för gränslös kunskap*. Att systemet för studiestöd är effektivt, förutsägbart och lätt att överblicka är av central betydelse både ur ett individuellt och samhällsekonomiskt perspektiv, oavsett om det gäller studier i Sverige eller utomlands. Existerande regelverk för utlandsstudiestöd har ett flertal brister som hindrar det från att fungera optimalt. Sveriges Tandläkarförbund är därför positivt till översynen och vi välkomnar möjligheten att lämna synpunkter på utredningens förslag.

Tandläkarstudenter utgör en relativt stor grupp bland de svenska s.k. freemoverstudenterna; dvs. studenter som självständigt organiserar och går hela sin utbildning utomlands. Trenden är dessutom att antalet ökar: läsåret 2006/2007 var det totalt 120 svenskar som tog studiemedel via CSN för att studera till tandläkare utomlands vilket kan jämföras med läsåret 2009/2010 då motsvarande siffra var 254 personer.¹ Majoriteten av dessa räknar med att återvända till Sverige under eller efter att de avslutat sin utbildning.

Sveriges Tandläkarförbunds synpunkter på förslaget

Sveriges Tandläkarförbund är positivt till förslaget om att låta studiemedelsbeloppet bli detsamma för utlandsstudier som för studier i Sverige. Genom att tydliggöra vad som är ”grundlån” respektive merkostnadsstöd för att kompensera för de högre kostnaderna förknippade med utlandsstudier torde denna förändring öka förutsägbarheten i systemet och underlätta för den enskilde studenten att göra välinformerade val. Lika viktigt är emellertid förslaget om att förtydliga CSN:s informationsuppdrag gentemot studenterna. CSN bör kunna hjälpa studenterna att bedöma behovet av extra stöd t.ex. genom att tillhandahålla relevanta prisnivåjämförelser. Vi vill i detta sammanhang påpeka vikten av att dessa jämförelser baseras på tillförlitliga och relevanta underlag. Dagens metod för att fastställa de landsspecifika beloppen (med enkäter till ambassader och konsulat) tillåter alltför mycket variation och riskerar att leda till godtycke i bedömningarna.

Vad Sveriges Tandläkarförbund framförallt vill framhålla är emellertid vikten av att klargöra vad som gäller för de studenter som redan studerar utomlands och som planerat sin ekonomi utifrån det nu gällande regelverket. För att undvika att någon behöver avbryta sina studier till följd av de förändrade ekonomiska förutsättningarna som kan bli följd av

¹ Sveriges Tandläkarförbund 2010 enligt uppgift från CSN. Majoriteten studenterna studerar i Europa. OBS att uppgiften enbart avser de svenskar som beviljats studiemedel av CSN för att bekosta sina studier. Det verkliga antalet utlandsstuderande svenska tandläkarstudenter kan således mycket väl vara högre.

Sveriges Tandläkarförbund

det nya regelverket bör någon form av övergångsregler införas för dem som påbörjat sina utlandsstudier. En lösning vore t.ex. att dessa individer ges rätt att, under en övergångsperiod, själva välja studiestödssystem.

Tandläkarförbundet vill slutligen understryka vikten av att följa upp utlandsstudiemedlen och att kontinuerligt utvärdera graden av måluppfyllelse (10.13). De av utredningen föreslagna indikatorerna för måluppfyllelse kan säkert vara ett verktyg i att göra så. Man bör dock fundera över vilka konsekvenser dålig måluppfyllelse på en eller flera punkter rimligtvis *kan* få. Vad händer t.ex. om ett stort antal studenter framhåller brister i en given utbildning; finns det i praktiken några möjligheter att undanta utbildningar som godkänns av andra länder?

Med vänliga hälsningar
SVERIGES TANDLÄKARFÖRBUND

Gunilla Klingberg
Ordförande